

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Попович Роман Васильович

магістрант,

Державний вищий навчальний заклад

«Ужгородський національний університет»

Дроздовський Ярослав Петрович

кандидат економічних наук,

доцент кафедри міжнародних економічних відносин,

Державний вищий навчальний заклад

«Ужгородський національний університет»

Фінансові технології (FinTech) представляють собою сучасні інноваційні інструменти, спрямовані на покращення та автоматизацію фінансових послуг для бізнесу, підприємців і користувачів. Основною метою FinTech є оптимізація фінансових процесів, управління операціями та спрощення щоденних фінансових завдань за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення й алгоритмів, доступних як на стаціонарних пристроях, так і на мобільних гаджетах [6, с. 6].

Термін «FinTech» походить від злиття слів «фінансові технології». Вперше він був вжитий на початку XXI століття, спочатку для опису технологій, що підтримували серверні системи великих фінансових установ. З часом увага була переорієнтована на задоволення потреб кінцевих користувачів. Сьогодні FinTech охоплює різні напрямки, такі як освітні платформи, роздрібний банкінг, краудфандинг, діяльність благодійних організацій, управління інвестиціями, а також розробка та застосування криптовалют, наприклад, біткойн. Незважаючи на стрімкий розвиток FinTech, традиційні банки все ще залишаються ключовими елементами світової фінансової системи.

У загальному розумінні термін «FinTech» включає будь-які новачії у сфері фінансового бізнесу – від створення цифрових валют до автоматизації бухгалтерського обліку. За останні десятиліття, особливо з розвитком Інтернету та поширенням мобільних технологій, FinTech суттєво еволюціонував. Це сприяло появі різноманітних технологічних рішень, які активно застосовуються як у приватному, так і в корпоративному фінансовому управлінні [6, с. 7].

Структура FinTech-індустрії. Структура FinTech-індустрії є надзвичайно різноманітною і охоплює широкий спектр підсистем, кожна з яких відіграє важливу роль у трансформації фінансових послуг. Давайте

розглянемо основні елементи структури FinTech, а також основні напрямки її розвитку.

Основні компоненти структури FinTech-індустрії:

1. Фінансові платформи та мобільні додатки. Одним із ключових напрямків FinTech є створення цифрових платформ і мобільних додатків, які дозволяють користувачам проводити фінансові операції без відвідування банківських відділень. До таких рішень відносяться банківські мобільні додатки, системи для управління особистими фінансами (наприклад, Mint або YNAB), а також платіжні сервіси, що забезпечують швидкий доступ до фінансових продуктів.

2. Цифрові платіжні системи. Цифрові платіжні системи є важливою частиною FinTech. Вони забезпечують можливість здійснювати миттєві платежі без використання готівки або традиційних банківських карток. Прикладами таких систем є PayPal, Stripe, Apple Pay і Google Pay, які пропонують безпечні та зручні методи оплати в Інтернеті.

3. Блокчейн і крипто валюти. Технологія блокчейн лежить в основі криптовалют, таких як Bitcoin і Ethereum, і дозволяє проводити фінансові операції без посередників. Це робить процеси більш прозорими та ефективними. Блокчейн також використовується в смарт-контрактах, управлінні цифровою ідентичністю та логістичних ланцюгах.

4. Онлайн-кредитування та P2P-кредитування. Сегмент онлайн-кредитування дозволяє фізичним і юридичним особам отримувати фінансування через Інтернет. Популярними прикладами є P2P-кредитування, яке забезпечує пряме фінансування між людьми без участі банків. Платформи, такі як LendingClub і Prosper, пропонують прозорі умови для швидкого доступу до кредитів.

5. Робо-консультування та інвестиційні технології. Робо-консультування використовує алгоритми та штучний інтелект для надання автоматизованих фінансових консультацій, що знижує витрати на управління інвестиціями та робить їх доступними для широкої аудиторії. До відомих прикладів належать Betterment і Wealthfront.

6. InsurTech (Іншуртех). Іншуртех охоплює інновації у сфері страхування, де використовуються новітні технології для вдосконалення процесів підписання полісів, управління ризиками та автоматизації виплат. Стартапи на кшталт Lemonade і Metromile впроваджують цифрові рішення, які змінюють традиційний підхід до страхування.

7. Регулювання та комплаєнс. Оскільки FinTech швидко розвивається, питання регулювання є надзвичайно важливим. Регуляторні норми стосуються захисту прав споживачів, безпеки даних та дотримання стандартів щодо платіжних систем і криптовалют. Організації, такі як Міжнародний валютний фонд (IMF) і Європейський центральний банк (ECB), активно працюють над створенням правових рамок для розвитку FinTech [10].

Вплив інноваційних технологій на фінансовий сектор. Фінансові інновації тісно пов'язані з використанням новітніх інформаційних технологій, що сприяє створенню та впровадженню нових фінансових продуктів і сервісів. Ці інновації охоплюють як розробку нових, так і вдосконалення існуючих фінансових інструментів і технологій, а також формування нових фінансових ринків і установ. Основною метою фінансових інновацій є підвищення ефективності розподілу фінансових ресурсів, забезпечення ліквідності активів, зростання прибутковості та зниження фінансових ризиків, що сприяє стабільному функціонуванню фінансової системи [1].

Одним із ключових досягнень у сфері фінансових інновацій стало впровадження дистанційного банківського обслуговування, що дозволяє клієнтам виконувати фінансові операції без необхідності відвідувати фізичні банківські відділення. Це включає можливість здійснення платежів та інших транзакцій через різні цифрові канали, такі як інтернет, мобільні додатки та телефонний зв'язок.

Інтернет-банкінг і мобільний банкінг стали невід'ємною частиною сучасного банківського обслуговування, забезпечуючи клієнтам постійний доступ до фінансових послуг. Конкуренентоспроможність банків багато в чому залежить від якості сервісів і каналів взаємодії з клієнтами. Розвиток нових технологічних рішень, удосконалення банківських послуг і впровадження сучасних інформаційних систем є важливими елементами стратегій підвищення ефективності та ринкових позицій банків. Прогрес у цій сфері пов'язаний із розвитком дистанційного обслуговування, що дозволяє банкам надавати клієнтам широкий спектр послуг, таких як інформація про рахунки, валютні операції, відкриття депозитів тощо, без фізичної присутності в банківських відділеннях.

Впровадження інновацій в організаційні структури фінансових установ сприяє зміні підходів до створення моделей обслуговування клієнтів. Виникають нові концепції, такі як екстериторіальність і безперервність функціонування фінансових сервісів, що дає змогу користувачам керувати своїми фінансами незалежно від часу та місця [1].

Індустрія 4.0 і 5.0 активно впливають на інтеграцію нових технологій у виробничі процеси, але мають суттєві відмінності. Індустрія 4.0 зосереджується на автоматизації, обміні даними та Інтернеті речей для створення «розумних» підприємств і оптимізації ланцюгів постачання. Індустрія 5.0, навпаки, ставить акцент на взаємодії людини та машин, орієнтуючись на підвищення продуктивності та стимулювання інноваційного розвитку [3].

Розуміння різниці між цими концепціями є важливим для дослідження сталого розвитку та переходу до індустрії 5.0. У стратегіях управління останніх років основний акцент був зроблений на цифровізації, впровадженні систем обміну даними та автоматизації

процесів. Індустрія 5.0 ж орієнтована на пріоритетність сталого розвитку з урахуванням охорони довкілля, соціальної відповідальності та ефективного управління ресурсами.

Отже, зародження та розвиток FinTech-індустрії має глибокі корені в еволюції фінансових технологій, які дозволяють змінювати традиційні фінансові послуги через інноваційні рішення. Теоретичні аспекти дослідження цієї індустрії включають аналіз її основних компонентів, таких як цифрові платіжні системи, криптовалюти, блокчейн та автоматизація фінансових процесів. Розвиток FinTech створює нові можливості для зниження витрат, підвищення доступності фінансових послуг і покращення їх якості, що вказує на важливість цієї індустрії в умовах цифрової трансформації економіки.

Структура FinTech-індустрії є багатогранною та включає різноманітні підсектори, такі як платіжні системи, кредитування, інвестиційні технології, страхування та інші. Кожен із цих підсекторів має свої особливості та впливає на розвиток ринку фінансових послуг. Залежно від технологічних інновацій і їх впровадження в кожному з цих секторів, FinTech сприяє значним змінам у традиційній фінансовій системі, що відкриває нові можливості для розширення ринку і конкуренції.

Інноваційні технології значно змінюють фінансовий сектор, впливаючи на усі етапи надання фінансових послуг. Від автоматизації та покращення процесів обробки даних до впровадження новітніх моделей кредитування та інвестування, технології створюють можливості для значного зниження витрат і підвищення швидкості обслуговування клієнтів. Інновації, такі як блокчейн, штучний інтелект та машинне навчання, не лише підвищують ефективність фінансових послуг, а й забезпечують більшу прозорість та безпеку, що сприяє зміцненню довіри споживачів.

Список використаних джерел:

1. Венславський О.М., Коваль Н.О. Фінансові інновації та їх вплив на економічне зростання країни. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/35843/112328.pdf?sequence=2&isAllowed=5>
2. Войцеховська О.В., Самойлюк І.А. Перспективи розвитку бездротових телекомунікаційних технологій. *ВНТУ*. 2018. № 24. С. 93–95.
3. Говорун Н.П. Трансформація управлінських підходів до забезпечення сталого розвитку в контексті реалізації концепції індустрії 5.0. 2023. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/issue/view/158/247>
4. Дудинець Л.А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 794–798.
5. Лукашевська У.Т. Основні тенденції розвитку фінансових технологій в Україні. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/64.pdf
6. Мазаракі А., Волосович С. FinTech у системі суспільних трансформацій. *Вісник КНТЕУ*. 2018. № 2. С. 5–15.

7. Чернишова Л., Новікова Л. Світовий ринок інформаційно-комунікаційних технологій: тенденції та перспективи розвитку. *Підприємництво та інновації*. 2021. № (16). С. 15–19.
8. Шевченко О.М. Світові тенденції розвитку ринку фінансових технологій та особливості його функціонування в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. С. 2–10.
9. 5 Trends that Will Disrupt the Fintech Market in 2020. URL: <https://djangostars.com/blog/FinTech-trends/>
10. The Short History of Fintech. URL: <https://aiondigital.com/the-shorthistory-of-FinTech/>